

LIBRIS We know books
Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Lopuhin P., A.

Istoria biblică a Noului Testament / A. P. Lopuhin – București:

Paul Editions, 2024

3 vol.

ISBN 978-630-6588-25-1

Vol. 1. - 2024 - ISBN 978-630-6588-26-8

Prof. A. P. LOPUHING

ISTORIA BIBLICĂ A NOULUI TESTAMENT

Volumul I

În traducerea Patriarhului NICODIM

Redactare: *Monoran Nicoleta*
Tehnoredactare: *Paul Editions*
Coperta: *Lucian Enache*

Paul Editions

Casa Presei Libere 1, corp C1, Sector 1, București
www.pauleditions.ro

e-mail: pauleditions@gmail.com, office@pauleditions.ro,
vanzari@pauleditions.ro, nicoleta.petcu@pauleditions.ro,
mihaela.enache@pauleditions.ro
tel: 0730.660.427; 0731.884.583

Paul Editions

Predoslovie	5
Cartea întâi	
De la nașterea lui Hristos până la botezul Domnului	7
Capitolul I	
Întruparea lui Dumnezeu-Cuvântul. Zămislirea lui Ioan Înainte-mergătorul	9
Capitolul II	
Buna vestire a Preasfintei Fecioare Maria și nașterea Sf. Ioan Înainte-mergătorul	19
Capitolul III	
Nașterea lui Hristos.....	31
Capitolul IV	
Închinarea magilor. Fuga în Egipt	43
Capitolul V	
Copilăria Mântuitorului Hristos în Nazaret	57
Capitolul VI	
Iisus la vârsta de 12 ani în templul din Ierusalim	69
Capitolul VII	
Iudeea sub stăpânirea lui Arhelae și a Romei	83
Capitolul VIII	
Procuratorii romani	109
Capitolul IX	
Irod Antipa și provincia natală a lui Iisus Hristos	124
Capitolul X	
La zorile arătării lui Mesia	141
Capitolul XI	
Apropierea Împărăției lui Dumnezeu	158

Capitolul XII	
Prorocul în pustiu	174
Capitolul XIII	
Propovăduirea Sf. Ioan, Înainte-mergătorul, în pustie	188
Cartea a doua	
De la botezul Domnului până la Schimbarea la Față	201
Capitolul XIV	
Botezul Domnului	203
Capitolul XV	
Ispitirea în pustie	214
Capitolul XVI	
Mărturia lui Ioan despre Hristos. Primii următori ai lui Iisus Hristos și întâia minune	224
Capitolul XVII	
Izgonirea negustorilor din templu. Convorbirea cu Nicodim. Ultima mărturie a lui Ioan Botezătorul despre Iisus Hristos	236
Capitolul XVIII	
Vorbirea lui Iisus Hristos cu samariteanca	250
Capitolul XIX	
Slujirea lui Iisus Hristos în Galileea	259
Capitolul XX	
Activitatea și predica în Ierusalim	273
Capitolul XXI	
Întoarcerea în Galileea și alegerea celor doisprezece apostoli	282
Capitolul XXII	
Predica de pe munte	294
Capitolul XXIII	
Adeverirea învățăturii cu fapte	315

Capitolul XXIV
Noul mijloc de a vorbi în pilde. Potolirea furtunii pe lac.
Vindecarea gadareanului îndrăcit 325

Capitolul XXV
Vindecarea femeii, ce suferea de curgerea sângelui.
Învierea fiicei lui Iair. Trimiterea celor doisprezece
apostoli la propovăduire 336

Capitolul XXVI
Tăierea capului lui Ioan Botezătorul 348

CAPITOLUL I

ÎNTRUPAREA LUI DUMNEZEU — CUVÂNTUL
ZĂMISLIREA SF. IOAN, ÎNAINTE MERGĂTORUL

Întreaga istorie a neamului omenesc se învârtă împrejurul a două evenimente dintre cele mai mari: căderea în păcat și răscumpărarea. Primul din ele s-a petrecut atunci când omul, călcând porunca lui Dumnezeu, s-a otrăvit pe sine și toată natura sa cu fructele păcatului și ale morții, aplicând pecetea neștersă a păcatului pe toată viața istorică a omenirii *Vechiului Testament*, și ea pierzând din sine izvorul adevăratei vieți duhovnicești, a trăit numai cu nădejdea în răscumpărarea viitoare, făgăduită omului îndată după căderea în păcat. Răscumpărarea, cum ea s-a lămurit treptat într-o serie întreagă de făgăduințe și de prorocii, trebuia să dărâme împărăția păcatului și a morții, ce se instaurase pe pământ și să restaureze din nou împărăția harului, pierdut cândva, ca izvor al adevăratei vieți duhovnicești. Dar restabilirea izvorului pierdut de adevărată viață, instaurarea vieții în locul morții, echivala cu crearea a unei noi vieți pe pământ, și răscumpărarea din această cauză, a putut să se săvârșască iarăși numai prin acel cuvânt Dumnezeiesc, prin care se săvârșise la început și însuși crearea lumii. De aceea, după cum autorul cărții *Facerea a Vechiului Testament*, sf. Proroc Moise, a început istorisirea sa despre facerea lumii

cu semnificativele cuvinte „la început” așa și autorul *Facerii Noului Testament*, sf. Evanghelist Ioan a început istorisirea sa despre răscumpărare cu aceleași cuvinte „la început” ca să arate, că acel Cuvânt Dumnezeiesc care avea să regenereze neamul omenesc cel căzut, este Cuvântul cel de la început, Acela însuși, care înainte de ființa vremelnică era la Dumnezeu și care însuși era Dumnezeu. „El era la început la Dumnezeu. Toate prin El s-au făcut și fără de El nimic nu s-a făcut”. Dar El nu este numai cauza creării a toată făptura, ci este totodată izvorul vieții. „În El era viața, și viața era lumina oamenilor.” Omenirea căzută, care prin căderea sa în păcat pierzind adevărata viață, o putea găsi iar numai în acest Cuvânt Dumnezeiesc și această viață adevărată singură putea deveni acea lumină, care putea să lumineze omului de la moarte spre viață. Pentru a da omenirii păcătoase puțința să se împărtășească din acest izvor de viață, „Cuvântul s-a făcut trup și a locuit cu noi, plin de har și de adevăr; și noi – adaogă evanghelistul, – am văzut slava Lui, slavă ca a unuia născut din Tatăl”. Precum la începutul tuturor lucrurilor s-a săvârșit taina nepătrunsă de minte a creației lumii, așa la împlinirea vremurilor s-a săvârșit o taină tot atât de nepătrunsă a întrupării lui Dumnezeu – Cuvântul. „Și cu adevărat – Sf. apostol Pavel – mare este taina creștinătății, Dumnezeu s-a arătat în trup, s-a justificat prin Duhul, a fost văzut de îngeri, s-a propovăduit între popoare, a fost primit în lume și s-a înălțat întru slavă” (Tim. III, 16). Anume această mare taină a creștinătății alcătuiește obiectul *Istoriei Biblice a Noului Testament*.

Întruparea lui Dumnezeu – Cuvântul – s-a săvârșit „la împlinirea vremilor”, când omenirea păcătoasă își secătuisese cu totul puterile moralo-duhovnicești și ajunsese la convingerea conștientă sau inconștientă, că viața mai departe în asemenea stare e imposibilă și că trebuie să vină de undeva izbăvirea. Și ea a venit de sus și a fost însoțită de evenimente, care fuseseră prezise de proroci, ca niște semne, după care se putea cunoaște vremea arătării Mântuitorului lumii. Unul din semnele principale, cum prezisese prorocul Malachi, trebuia să servească arătarea unui prevestitor sau înger, care trebuia

să pregătească calea lui Mesia celui îndeobște așteptat¹. Acest prevestitor a fost sf. Ioan Înainte Mergătorul, și prin vestirea concepției și nașterii lui se și începe istoria biblică a *Noului Testament* (Luc. I, 5-25).

În timpul domniei lui Irod cel Mare în Iudeea, în unul din orașele preoțești nu departe de Ierusalim, anume în orașul Iudei sau Iuta², trăia o pereche evlavioasă și anume preotul Zaharia cu soția sa Elisaveta. În situația preoției iudaice din timpul captivității babilonice se produsese o schimbare esențială. Adevărat ca și înainte, încă de pe vremea lui David, preoții se împărțeau în „dejurnii” regulate, care săvârșeau cu rândul slujbele la templu, dar preoția nu mai avea însemnătatea dinainte. Însuși templul nu mai avea în el lucrurile sfinte de altădată, deoarece în el nu mai era sicriul legii, nu mai erau tablele legii, precum nu se mai arăta nici strălucirea tainică a lui Dumnezeu, care cândva cerceta templul lui Solomon. În fruntea preoților, ca și mai înainte, stătea arhiereul, dar această vrednicie pierduse demult însemnătatea sa de altădată, deoarece mulți arhieri își pătaseră cinul³ lor prin rivalități nedemne, prin intrigi lumești, prin viață deșartă, prin setea după avuții și prin alergarea după interese curat lumești, și politice. Sub Irod cel Mare arhieriei deveniseră simple instrumente a scopurilor politice, se puneau și se depuneau după capriciul regelui și se târau înjositor înaintea autorităților lumești. Dar pierzându-și importanța lor duhovnicească, arhieriei cu atât mai mare râvnă tindeau să ocupe o situație socială cu atât mai avantajoasă, și repede împrejurul arhiereului se alcătuiă un întreg partid de preoți principali, care-și puneau ca problemă principală a vieții lor, de a nu pierde cinul arhieresc din cercul lor, și dacă trebuiau să obțină asta chiar și prin bani și după aceea să țină toată preoțimea și poporul supus sieși. Această aristocrație preoțească care consta în mare parte din saducheii,

¹ Malachi, III, 1: „Iată Eu trimit pe îngerul Meu și el va pregăti calea înaintea Mea”; și iarăși Malachi, II, 5: „Iată Eu voi trimite la voi pe Ilie prorocul înainte de sosirea zilei Domnului”.

² Părerile cercetătorilor sunt împărțite în această privință. Unii consideră orașul lui Zaharia Hebronul, iar unii, ca de exemplu Didon, socot locuința dreptului Zaharia în Ani-Carim (vechiul Carem, cale de două ceasuri de Ierusalim).

³ Ordin preoțesc sau călugăresc. (n. e.)

ce nu credeau nici măcar în viața viitoare, era o nouă dovadă a faptului, până la ce grad de decădere sub raport religiosomoral ajunsese poporul ales. Din fericire pentru el această aristocrație prezenta un cerc puțin numeros, iar alături de el exista o enormă mulțime de preoți inferiori, care, stând la o parte de agitațiile politice, își îndeplineau modest datoria lor preoțească, mângâindu-se cu nădejdea, că în curând va veni Izbăvitorul făgăduit, Care va restabili vrednicia sfințeniei călcate în picioare. Deoarece preoția rămăsese ereditară, de aceea era foarte numeroasă. După mărturia lui Iosif Flavie, numărul preoților în acest timp ajungea până la 20.000 de oameni, cifră foarte mare pentru poporul iudeu, și deși ei trăiau în 13 orașe, destinate lor prin lege, totuși ei se puteau vedea neconținut pe ulițele Ierusalimului, când asistau neconținut la datoria slujbei lor. Mulțimea cea mai mare dintre ei erau săraci, deoarece poporul era tare zgârcit la aducerea de prinoase; veniturile obișnuite constau din jertfe și mai ales din desatine sau zeciuieli, și afară de asta aristocrația preoțească răpea fără milă și acea parte sărăcăcioasă de prinoase, ce li se mai cuvenea. În asemenea stare de lucruri nu-i de mirare, că cea mai mare parte a preoțimii inferioare nu se distingea prin o cultură înaltă, cu atât mai mult, că ritualismul extrem de dezvoltat trebuia să răpească cu totul atenția lor, nedând puțința unei vieți independente a spiritului. Dar în împrejurările date aceasta a fost spre bine. Cultura aceluși timp era îmbibată de otrava îndoielii sau chiar a deplinei necredințe, cum se observa mai ales la saduchei, sau de caracterul păstoresc fără suflet, încă și mai primejdios, împreună cu trufia nemărginită a pretinsei cuvioșii, cum se petrecea cu fariseii, și de aceea adevărata cucernicie se putea păstra anume în acel mediu, unde se păstra mai mult sau mai puțin modestia, care trăia cu sfintele tradiții și cu așteptările poporului. Nu se știe ce situație ocupa propriul preotul Zaharia, dar după toate semnele el era om modest sub toate raporturile. El trăia în unul din orașele cele mai mici preoțești, departe de zgomotul marilor mișcări politice, ce se petreceau în lume, și ducând o viață liniștită și tihnită, adunând în sufletul său acea bogăție mare religiosomorală, singura care poate servi de temelie a fericirii. Femeia sa

Elisabeta de asemenea se pogora din neamul sacru preoțesc, și în realitate, ei amândoi își trăgeau genealogia lor de la Aaron. După viața lor ei răspundeau în totul cerinței înalte a credinței și legii lor, deoarece ei amândoi erau drepecți înaintea lui Dumnezeu, „purtându-se după toate poruncile și rânduielile Domnului fără meteahnă” (Luc. I, 6). Dar nici această cuvioșie înaintea lui Dumnezeu, care instaurase pacea în sufletul lor, nu putea să înăbușe în inima lor o întristare tainică, care-i apăsa pe amândoi. Slăvitul lor neam, care dăduse slujitori lui Dumnezeu în cursul de aproape 1500 ani, era expus primejdiei unei conteniri totale, deoarece amândoi erau bătrâni, și totuși până acum nu aveau copii. Se știe ce nenorocire și rușine era pentru femeia biblică stearpă. Pentru înlăturarea ei multe femei vărsaseră potop de lacrimi și cu rugăciune înflăcărată alergau la Dumnezeu pentru a le ridica asemenea ocară (Fac. XXX, 1-2; Reg. I, 11). Nașterea pruncului se considera ca o deosebită binecuvântare de la Dumnezeu, care adeverea că numele tatălui lui „nu se va șterge din Israil” și „nu va dispărea dintre frații lui” (Denter. XXV, 6; Rut. IV, 10). La popoarele vechi, în general, era puternică dorința de urmași, dar la poporul cel ales împreună cu asta se unea și dorința supremă, ca măcar prin urmași să se unească cu Mesia cel așteptat. În vederea tuturor acestora se poate înțelege cât de mare era întristarea evlavioșilor Zaharia și Elisaveta. Anii treceau unii după alții, și rugăciunile cu lacrimi fierbinți ale lor, ca să li se dăruiască copii rămâneau oarecum neascultate. Dar când anii înaintați făcuseră pe perechea cea evlavioasă să piardă orice nădejde de împlinire a înflăcăratei dorințe a inimii lor, ea se împlini după planul rânduit de Dumnezeu și în împrejurări neobișnuite.

După îndatoririle slujbei sale, Zaharia trebuia la anumite date să vină la Ierusalim pentru slujba sa preoțească. El făcea parte din dejurna lui Avia și când veni rândul acestei dejurne, el plecă în orașul sfânt. Ierusalimul acestui timp prezenta o față deja cu totul alta, decât ceea ce fusese el în timpul dinaintea robiei babilonene. Peste el trecuseră multe furtuni istorice. Negreșit, el stătea tot pe acel munte istoric, era împresurat tot de acele localități istorice și sfinte pentru popor, dar în sine el prezenta un oraș cu totul nou, construit pe cenușa Ierusalimului anterior,

deși deja reușise să se învechească iar. El datora câteva ziduri, deasupra cărora se înălțau turla și între ele se remarca turnul Antonia, care servea ca principală pază a noilor cuceritori păgâni ai orașului sacru, a romanilor. Acest turn era chiar în preajma templului, care, ca și înainte, continua să servească de centru nu numai orașului, ci și a toată țara, ba încă nu numai a Palestinei, ci, se poate spune, a tuturor țărilor, unde locuiau iudeii risipirii. La conducerea poporului stătea un uzurpator al tronului lui David, neiubit de el, Irod zis cel Mare, care simțind dependența sa de romani, se țara înaintea lor până întru atât, încât pentru a plăcea lor, nesocotind sentimentele supușilor săi, cel puțin a celei mai bune părți din ei, introduse în Ierusalim instituțiile păgâne romane, până și teatrele lor. Și pentru ca să înăbușe murmurul poporului și totodată pentru a satisface setea sa de construcție, el în același timp construi din nou templul sărăcăcios, până atunci zidit cu mijloacele sărăcăcioase ale poporului la întoarcerea din robia babilonică, și ridică cu adevărat un templu măreț, care alcătuia un lucru de admirație pentru străini. Conducător de gândul truș să întrecă pe Solomon, Irod nu cruță nici osteneală, nici bani. Pe mii de căruțe căra piatră; zece mii de lucrători sub conducerea a o mie de preoți osteniră la construirea lui, și cu ajutorul celor mai buni artiști și arhitecți a fost creat un templu, care uimea prin măreția și frumusețea sa. Nu degeaba s-a alcătuit proverbul iudeu, că „cine n-a văzut templul lui Irod, acela nu știe ce-i frumosul”. Aproape de curțile și pridvoarele templului se îngrămădeau gloate de oameni dintre cei mai diferiți. Aici erau eliniști, sosiți la sanctuarul național, se poate zice din toate unghiurile lumii: galileni cu temperamentul lor aprins și cu graiul lor *sui-generis*; iudei din orașele și satele înconjurătoare și ierusalimieni spilcuiți; preoți și leviți în hainele lor albe; farisei vajnici și cu pasul fudul cu hainele lor largi în poale, cu ciucurii legiuți și cu filateriile truș așezate la iveală, și saducheii delicați, cu manierele lor fine, manifestându-și necredința lor prin surâsuri ironice la vederea evlaviei de față a fariseilor, potrivnicii lor; iar prin curțile exterioare se îngrămădeau și păgânii, atrași de simțul simplei curiozități pentru cultul iudaic. Mulți din această mulțime felurită veneau aici să se roage, alții să aducă jertfe sau să primească curățire, iar alții simplu ca să se vadă cu prietenii

și cunoscuții lor, și să sfătuiască despre lucrurile religioase și despre altele, în colonadele cele largi, care împrejmuiuau templul, sau chiar pe chestiuni judecătorești, care se rezolvau în una din încăperile templului de către Sinedriu. În curtea păgânilor sau în porticile ei, ședeau cu lăzile lor schimbătorii de bani, care pentru o plată fixată, schimbau orice monedă străină pe siclii sacrii, singurii care se primeau la templu. Tot aici se vindeau și diferite animale și păsări, care se îngăduiau de lege pentru jertfe, și în general tot felul de lucruri, necesare la slujbă, iar la pridvoarele și zidurile templului se îngrămădeau săracii și diferiți ciungi, care cereau pomană. În această mulțime împetrișată ici-colea se arătau și membrii de-ai aristocrației preoțești luxos îmbrăcați, sau pășind vajnic unii din cunoscuții cărturari și legiști, după care urmau învățăceii lor dornici de imitare. Acești cărturari, sâmbăta și de sărbători, ieșeau pe terasa templului, ca să predice poporului legea sau să răspundă la întrebările ce li se puneau relativ de diferite subtilități ale cazuisticii iudaice legiste. În sfârșit se înțelege, că erau aici și astfel de persoane, care, fiind însuflețite de sentimente religioso-morale mai alese, veneau la sanctuarul național, ca sub umbra lui să se dedea la cugetări asupra soartei trecute și viitoare a poporului și să se roage pentru venirea cât mai degrabă a „Mângâierii lui Israil”, care trebuia să restabilească din nou slava dispărută a poporului celui ales.

În una din zilele de toamnă, dreptul Zaharia, strecurându-se prin această mulțime, se îndreptă spre încăperea pregătită pentru el la templu. În ziua următoare dis-de-dimineață se începea dejurea lui de slujire preoțească, și el trebui să se pregătească pentru asta. Porțile masive ale templului se deschiseră și prin oraș răsună întreitul sunet al trâmbițelor de argint, prin care preoții vesteau momentul aducerii jertfelor de dimineață. Poporul în gloate dese se îndreptă spre templu, unde preoții își împărțeau între ei complicatele îndatoriri ale slujbelor de peste zi. Actul cu deosebire solemn al slujbei sfinte era tămâierea cu înălțare de rugăciune pentru poporul, ce stătea în pridvor și în curte, și pentru săvârșirea ei preotul se alegea printr-un sort deosebit, deoarece acest act se considera atât de sfânt, încât săvârșirea lui se oferea fiecărui preot numai o dată în an. Fericitul, căruia îi cădea acest sort, se numea „bogatul” (probabil din cauză că se

lăsa la dispoziția lui bogăția darurilor duhovnicești superioare, și de asemenea și un cunoscut avantaj la împărțirea veniturilor) și el devenea persoana principală asupra căreia de preferință se concentra atenția întregului popor adunat. De data aceasta sorțul fericit a căzut pe dreptul Zaharia. Nu e greu de închipuit starea dreptului bătrân, când lui pentru prima și pentru ultima oară în viață îi căzu fericirea să săvârșască cel mai sfânt act al sfintei slujbe, care era accesibil pentru un preot, și încă în nemijlocita apropiere de Sfânta Sfintelor. O agitație sfântă îl cuprinse, și el cu tremur de inimă începu să se pregătească pentru marea slujbă. Ca ajutoare i se dădură doi preoți, din care unul cu evlavie îndepărtă de la jertfelnic tot ceea ce putuse rămâne de la slujba precedentă și, înălțând rugăciune, se retrase; celălalt aduse cărbuni aprinși, îi puse pe altarul tămâierii și de asemenea, înălțând rugăciune, se depărtă, așa că în sanctuar rămase numai preotul slujitor. Între acestea, în templu răsună sunetul puternic al trâmbiței de argint, care, purtându-se chiar peste cuprinsul curților lui, dădea de știre poporului începutul slujbei sfinte. Preotul slujitor Zaharia, cu cădelnița de aur în mâini, se apropie cu evlavie de altarul tămâierii. Iată, el stă înaintea perdelei, care despărțea de el Sfânta Sfintelor. La dreapta lui se afla masa pâinilor punerii înainte, la stânga se afla sfeșnicul cel de aur, care revărsa asupra lui razele luminii tainic scânteind, iar chiar dinaintea lui se afla însuși jertfelnicul tămâierii cu cărbunii aprinși. Aflându-se într-un loc așa de sfânt, în prezența tainică a lui Dumnezeu, dreptul Zaharia, fără să vrea, se umplu de simțul unei neobișnuite evlavii, căruia coresponde și tot poporul ce stătea în pridvor și se aprofundase într-o tăcere evlavioasă. La semnalul dat preotul aruncă tămâia pe cărbunii aprinși și un stâlp de fum bine mirositor îl cuprinse și pe el și sanctuarul, simbolizând rugăciunea pentru poporul ce se ruga și pentru tot Israelul. Rugăciunea în asemenea împrejurare se ridică pentru iertarea păcatelor poporului, a însuși preotului slujitor și a familiei lui. Dar ca om drept și fără îndoială asemenea multor altor adevărați israiliți, „așteptând Mângâierea lui Israil” și „așteptând izbăvirea” (Luca, II, 25, 38), Zaharia putu să adaoge la asta și rugăciunea, ca să se împlinescă cât mai repede nădejdea așteptată a lui Israil, și să vină Mesia cel vestit de proroci. Și când el înălța această rugăciune, în care nu

se poate să nu se fi amestecat și dorința tainică a inimii lui de a i se dăruia urmași, deodată i se arătă îngerul Domnului. Aceasta fu ceva cu totul neobișnuit. Chiar nici în tradiție nu se afla nici cea mai mică amintire, ca mai înainte cândva îngerul Domnului să se fi arătat unui simplu preot în timpul săvârșirii jertfei tămâierii, deși erau cunoscute două cazuri de arătare a îngerului arhierilor în marea zi a îndurării, și anume lui Simon cel drept și lui Ismail, fiul lui Elisei. Nu-i de mirare, că „Zaharia văzându-l s-a tulburat și frică a căzut peste el”. Dar acesta era un vestitor bun, Arhanghelul Gavriil, care avea să comunice dreptului Zaharia vestea care trebuia să servească de amanet bucuriei și pentru el, și pentru evlavioasa Elisaveta, pentru tot Israilul și pentru toată omenirea. Sosise timpul împlinirii rugăciunilor înflăcărare ale lui Zaharia și a tuturor celor de un gând cu el. Curând trebuia să vină Mesia și dreptul preot se va învrednici de marea cinste să fie rudă cu El chiar și după trup: lui i se va naște un fiu, care însuși va pregăti calea Mântuitorului lumii. „El va fi nazareu, nu va bea vin, nici sică, și se va umple de Duhul Sfânt chiar din pântecul mamei sale; și pe mulți din fiii lui Israil îi va întoarce la Domnul Dumnezeu lor. Și va merge înaintea Lui cu duhul și puterea lui Ilie, ca să întoarcă inimile părinților către copii, și celor neascultători chipul cugetării celor dreți, pentru a prezenta Domnului un popor pregătit” (Luca, I, 13-17). În mare nedumerire Zaharia ascultă graiurile misteriosului binevestitor. Graiurile acestea erau cu totul neașteptate și îmbucurătoare, ca inima tremurândă a preotului să fie în stare să le primească deodată, cu atât mai vârtos față de conștiință, că el și femeia lui erau deja împovărați de ani. Oscilând între credință și îndoială, își exprimă el cu teamă dorința, ca Bunavestire să fie adevărată prin vreun semn văzut, capabil să-l convingă, că toată vedenia asta nu este o simplă amăgire a simțului agitat. „Pe ce voi cunoaște eu asta? – întreabă Zaharia nedumerit. – Căci eu sunt bătrân și femeia mea înaintată în vârstă”. Atunci îngerul îi spuse: „Eu sunt Gavriil, cel ce stau înaintea lui Dumnezeu și sunt trimis să vorbesc cu tine și să-ți vestesc aceasta. Și iată, tu nu vei grăi și nu vei avea puțință să vorbești până în ziua aceea, când se va împlini aceasta, pentru că n-ai crezut cuvintelor mele, care se vor împlini la vremea lor”. Apoi îngerul s-a făcut nevăzut, și numai fumul de

tămâie în valuri dese revărsa miros plăcut în sanctuar. Uimit de toate acestea, bătrânul stătea în uimire mută, și fu până într-o dată cufundat în cugetarea la cele ce se petrecuseră, încât uită că afară îl aștepta mulțimea închinătorilor. Poporului, această întârziere neobișnuită în sanctuar de asemenea i se păru bănuitoare, și mulți se mirau de aceasta, iar unii probabil se și temeau să nu se fi întâmplat ceva bătrânului preot în templu.

Dar iată, în sfârșit, mult așteptatul bătrân ieși din templu, ca să ocupe loc pe treptele ce duceau de la pridvor la curtea preoților, care stând în rând după cin, îl așteptau să dea binecuvântarea solemnă poporului, care binecuvântare de regulă preceda jertfele zilei. Ocupând locul său, Zaharia voi să rostească binecuvântarea, dar abia atunci simți că asupra lui deja se împliniseră cuvintele arhanghelului și fusese lovit de muțenie. Poporul privea și se mira. Bănuiala că preotului i s-a întâmplat ceva acum deveni limpede pentru toți, și Zaharia încercă să explice asta cumva prin semne.

Primind de la preotul respectat de toți binecuvântarea mută, poporul se împrăstie prin oraș, ducând cu sine și răspândind istorisirea despre acest eveniment neobișnuit, pe care mulți îl înțeleseseră exact anume în acel înțeles, că Zaharia „a avut vedenie în templu”. Lovit de muțenie, Zaharia nu conținea slujbele sale preoțești și a rămas la templu până la terminarea dejurării sale, numai după trecerea săptămânii de rând, adică până în sâmbăta următoare, când se începea o nouă dejurne. Apoi se întoarse din Ierusalim în orașul său natal și aduse vestea mută, dar plină de bucurie drăgălașei sale Elisaveta.

Spre marea bucurie a fericitei perechi, făgăduința arhanghelului nu întârzie a se împlini. Elisaveta concepu⁴, dar timp de cinci luni dezmierdă tainic în inima sa această mare bucurie pentru ea și repeta cu entuziasm: „Așa mi-a făcut mie Domnul în ziua aceasta, în care a privit spre mine, ca să ridice de la mine ocară dintre oameni”.

Astfel, marea taină se apropia de împlinirea ei.

⁴ Biserica ortodoxă sărbătorește acest eveniment la 23 septembrie.

CAPITOLUL II

BUNA VESTIRE A PREASFINTEI FECIOARE MARIA ȘI NAȘTEREA SF. IOAN ÎNAINTE-MERGĂTORUL

Când dreptii Zaharia și Elisabeta, trăind în casa lor pașnică, numărau cu bucurie săptămânile și zilele ce-i apropiau de împlinirea făgăduinței date lor, la nord, cam la 180 de kilometri de ei, în micul orașel Nazaret, se săvârși altă taină încă și mai mare, încă și mai îmbucurătoare și totodată încă și mai înfricoșată. În acest orașel trăia ruda Elisabetei, tână fecioară Maria. Aceasta era rodul sfânt al multor rugăciuni cu lacrimi ale lui Ioachim și ale Anei, o pereche tot așa de sfântă, ca și Zaharia și Elisabeta. Această pereche se pogora din vechiul neam regesc al lui David. Însuși Ioachim se trăgea din tribul lui Iuda și avea ca străbun pe regele David, iar Ana era fiica cea mai mică a preotului Matihan din neamul lui Aaron. Sfânta pereche trăia în belșug, pentru că Ioachim era om bogat și asemenea străbunilor poporului israilit, avea multe turme. Dar nu bogăția, ci înalta evlavie distingea această familie între celelalte și o făcea vrednică de mila lui Dumnezeu. Tradiția ne arată cu deosebire una din trăsăturile, care mărturisește, în ce măsură toată viața lor era pătrunsă de spiritul iubirii respectuoase către Dumnezeu și al milei de cei săraci. Ei pe fiecare an împărțeau două treimi din veniturile lor, din care o treime o jertfeau templului, iar pe cealaltă o împărțeau la săraci. Dar cu toată această fericire de dinafară, inima lor, ca și inima dreptilor Zaharia și Elisabeta,

era chinută de o tristețe tainică, deoarece ei nu aveau copii. Mult și cu înflăcărare se rugaseră ei, ca Dumnezeu să dezlege stârpiciunea lor, dar se împliniseră deja cincizeci de ani de la căsătoria lor, și totuși ei nu aveau încă copii. Această dorință a venirii cât mai curând în lume a lui Mesia, comună tuturor dreptilor Vechiului Testament, și totodată trista convingere că, din pricina nerodirei lor, vor fi lipsiți de nădejdea de a se apropia prin urmașii lor de Acela, care era așteptarea lui Israil, le pricinuia o întristare cu atât mai mare, cu cât nădejdea lor, în vederea vârstei înaintate, se întuneca tot mai mult, și asupra sufletului lor tot mai mult apăsa povara disprețului oamenilor. Într-o împrejurare, acest dispreț se exprimă cu deosebire de puternic, așa că din pricina întristării inima lui Ioachim era parcă să se sfărâme. Dar totodată această împrejurare servi ca punct de întoarcere în viața lui, deoarece chiar în acest moment se aprinse iar nădejdea demult stinsă.

În una din marile sărbători, dreptul Ioachim, ca împlinitor exact al legii, veni împreună cu concetățenii săi la templul din Ierusalim, cu gândul să aducă, după obiceiul său, jertfă Domnului. El o prezintă cu toată căldura sentimentului său de respect; dar care nu fu mâhnirea lui, când un oarecare Ruvim începu să o respingă cu dispreț, zicând: „Pentru ce tu înaintea altora dorești să aduci darurile tale lui Dumnezeu? Tu ești nevrednic de aceasta, ca un neroditor“. Acest reproș îl lovi mai tare ca ascuțișul unei săbii în inimă, și lui îi veni gândul strivitor, că și în realitate el probabil este așa de păcătos, încât merita ocara poporului. Cu adâncă întristare în inimă părăsi el templul și se aprofundă într-o rugăciune cu lacrimi, în care-și vărsă toată amărăciunea, care umplea sufletul lui. Vestea despre asta ajunsese și până la Ana, și ea de asemenea plânse nemângâiată și se rugă Domnului. Aceste lacrimi neconținute sfâșiau și inimile tuturor vecinilor lor; la o mare sărbătoare, la Ana veni slujnica sa Iudit și cu duioșie din inimă îi zise: „Mult ai să-ți sfâșii tu sufletul? Acum nu e bine să te întristezi, pentru că a sosit marea zi a Domnului“. Evlavioasa Ana găsi în aceste cuvinte oarecare mângâiere pentru sine, îmbracă hainele de sărbătoare și pe la ceasurile nouă ieși în grădină.

Acolo ea șezu sub un pom de Laur și se ruga încetșor

lui Dumnezeu: „Dumnezeule al părinților mei – șoptea ea – binecuvântează-mă și auzi plângerea mea, cum ai auzit tu pe Sara și ai binecuvântat-o prin dăruirea ca fiu pe Isac“. Cugetând astfel rugător, ea căută spre cer și văzu în ramurile pomului un cuib de vrabie. Acest simbol al nașterii de fii iarăși se reflectă apăsător în inima sa, și ea, oftând, zise: „Vai mie, vai mie, ceia ce n-am copii? Vai, eu m-am născut, ca să devin ocară și dispreț printre fiii lui Israil. Cui mă pot eu asemăna? Nu păsărilor cerului, pentru că ele au copilași; nu dobitoacelor necuvântătoare, deoarece și ele aduc rod înaintea Domnului; nu făpturilor din ape, pentru că și acelea aduc rod la vremea lor și Te binecuvântează pe Tine, Doamne!“. Când ea era cu totul absorbită de asemenea cugetări triste, deodată apăru înaintea ei un înger și îi spuse că ea va naște un copil. Această veste în astfel de împrejurare neobișnuită o uimi așa de tare, încât ea exclamă: „Cum e viu Domnul Dumnezeu, așa copilul se va naște din mine, fie fată sau băiat, eu îl făgăduiesc Domnului, și el va sluji Lui în toate zilele vieții“.

Această veste de bucurie Ana nu întârzie să o comunice bărbatului său, care se retrăsese, din pricina întristării, în pustie și acolo petrecea în mijlocul turmelor sale. Ei amândoi nădăduiau cu toată încrederea în făgăduința lui Dumnezeu, se umplură de bucurie, și vestea îngerului se împlini la vremea ei; deoarece în adevăr Ana născu o fiică, căreia i se puse numele Maria⁵.

Ca rod sfânt al unor rugăciuni cu multe lacrimi, Maria a fost consacrată lui Dumnezeu, și când ea împlini trei ani, a fost introdusă la templul din Ierusalim, unde i se dădu locuință în una din clădirile sfinte, alipite de templu. În templu locuiau nu puțini oameni evlavioși, care se consacraseră slujirii dumnezeiești. La iudei era în general obiceiul de a se consacra primii născuți lui Dumnezeu atât cei de parte bărbătească, cât și cei de parte femeiască, și unii dintre acești consacrați se aduceau acolo la templu până la o vârstă mai matură. Între ei era o clasă de oameni, cunoscuți sub denumirea de *nazorei*, care prezentau ceva în genul monahilor din timpurile noi. Intrarea în biserică a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu,

⁵ Sărbătoarea nașterii Maicii Domnului este la 8 septembrie.

a avut loc într-o împrejurare solemnă. Când dreptii Ioachim și Ana se apropiară cu fiica lor consacrată de templu, atunci întru întâmpinarea lor au ieșit cu cântare preoții care slujeau, în frunte cu însuși arhiereul aceluia fericit timp⁶. Punând pe micuța lor fiică pe prima treaptă a scării templului, evlavioasa Ana se adresează către ea cu cuvintele entuziaste: „Mergi, fiica mea, la Acela, care te-a dăruit mie! Mergi, Chivot sfințit, către Multmilostivul Stăpân! Mergi, ușa vieții, către Milostivul dătător de bunătați! Mergi, sicriul Cuvântului, în templul Domnului! Intră în biserica lui Dumnezeu, bucuria și veselia lumii!”. Întreg acest mediu măreț însuflește pe mititica până într-atât, că ea singură se urcă pe toate treptele; în templu fu primită de arhiereu și s-a educat la templu împreună cu alte ucenițe.

La templu Preasfânta Maria a trăit până la vârsta de paisprezece ani, și tot timpul l-a petrecut în rugăciuni; intervalele între acestea ea le consacra lucrului manual. Ea învăța la perfecție cititul și scrisul, de care s-a și folosit pentru a cunoaște legea Domnului. Distingându-se de la natură cu talente înalte, ea învăța cu plăcere, citea adesea Sf. Scriptură și cugeta la cele citite; înțelepciunea ei mira pe toți. Din lucru manual ea se ocupa cu torsul inului și a lânii, iubea să coasă cu mătasuri, cu deosebire haine și veștimente care aparțineau slujbelor preoțești, și în toate acestea era foarte iscusită. Arta sa ea a dovedit-o mai târziu prin aceea că pregătea pentru Domnul Iisus Hristos litoane nu cusute, ci țesute de sus până jos, atât de frumoase, încât răstignitorii nu îndrăzniră să sfășie litoanul cu care fusese îmbrăcat Mântuitorul atunci, ci hotărâră să arunce sort, ca să cadă întreg unuia dintre ei.

Între acestea dreptii Ioachim și Ana, fericiți prin o naștere așa de miraculoasă a unei fiice, cu pacea în suflet își încheiară călătoria lor pământească și se alăturară la străbunii lor. Maria rămase singură la templu, dar în starea sa de orfană își găsi mângâiere în devotamentul plin de iubire a rudei sale Elisabeta, soția dreptului Zaharia, în casa căroră ea, după toată probabilitatea, nu o dată a fost și a stat ca oaspete. Dar iată

⁶ După tradiție, acest arhiereu era Zaharia, identificat de unii tatăl lui Ioan Botezătorul, deși această identificare întâmpină mari dificultăți.

pentru ea sosi acea vârstă, care după lege se socotea perioada majoratului, și după obiceiul predominant ea trebuia să se mărite. Deoarece ea, și în puterea consacrației Domnului, și după predispoziția sa personală preferă să rămână necăsătorită, dar între altele la iudei nu erau instituții, care ar fi putut asigura siguranța și fecioria tinerei fete, apoi arhiereul și preoții, după o deosebită indicare a lui Dumnezeu, hotărâră să o logodească cu o rudă a sa, un bătrân evlavios, care descinzând, ca și ea, din neamul vechi regesc al lui David, după înșeși anii săi și după înrudire, și încă și mai mult după pietatea sa, putea fi cel mai bun păzitor al fecioriei ei⁷. Acesta era Iosif, de meserie tâmplar, care locuia în Nazaret. Deoarece acolo după Ioachim și Ana rămăsese probabil casă, trecută ca moștenire Mariei, apoi ei se mutară acolo în orașul lor natal, unde, după logodirea cu dreptul Iosif, își duceau o viață liniștită și pioasă. Educată din pruncie la templu sub influența binefăcătoare a neconținutelor lui slujbe sfinte și simbolice, de la naștere pregătită să slujească ca vas cu totul curat marelui taine, tână fecioară și în Nazaret fu cu totul devotată împlinirii rolului său și-și petrecea timpul în rugăciuni neadormite și în citirea cuvântului lui Dumnezeu. Asemenea tuturor oamenilor credincioși din poporul ales, ea oricând sosea timpul jerfei de dimineață, se retrăgea în camera sa deosebită și se deda tainic la rugăciune. În unul din aceste momente s-a și petrecut un mare eveniment.

În luna a șasea după tainica descoperire, făcută Zahariei în templu, când Preasfânta Fecioară stătea singură la rugăciune sau citea din Sf. Scriptură, în camera ei apărură același arhanghel Gavriil și-i zise: „Bucură-te cea plină de dar; Domnul este cu tine. Binecuvântată ești tu între femeii!”. Apariția cerescului binevestitor în camera ei deosebită, și încă tocmai în ceasul rugăciunii firește că a trebuit să o tulbure, și ea începu să cugete în sine ce fel de salutare este asta. Și îngerul îi spuse: „Nu te

⁷ Unii dintre cercetători dovedesc că Iosif nu era nicidecum bătrân, ci simplu om pios și feciorelnic, care se ținea riguros de rânduielile ieseilor ascetici. Dar această părere se află în conflict cu tradiția clară și bine determinată, care și-a găsit expresia în așa mari autorități, ca Origen, Grigorie de Nisa, Gură de aur, Epifanie, Ciril de Alexandria, etc. și de aceea nu poate să aibă alt înțeles, decât o presupunere răzleață. Le Camus, *La Vie. Vezi de asemenea Lecanu, Histoire de la S. Vierge*, 1882.

teme, Marie, că ai aflat har de la Dumnezeu. Și iată vei concepe în pântec și vei naște un Fiul, și-i vei pune numele Iisus. El va fi mare și se va chema Fiul lui Dumnezeu, și-i va da Domnul Dumnezeu tronul lui David, tatăl Său; și va domni peste casa lui Iacov în veci și împărăția Lui nu va avea sfârșit”. Cuvinte slăvite, mărețe, pline de bucurie, dar totodată și nepătrunse. Doar ea era fecioară din făgăduință, și cuvintele vestitorului par potrivnice naturii și nepătrunse pentru mintea omenească.

„Cum va fi aceasta” – zise Maria către înger – „când eu nu știu de bărbat?”. Aceasta nu era îndoială, de care nu era capabilă inima sincer crezătoare a Mariei, ci numai o nedumerire a minții ei simple omenești. Atunci îngerul îi răspunde: „Duhul Sfânt va veni peste tine, și puterea Celui Preaînalt te va umbri; pentru aceea și sfântul ce se va naște se va chema Fiul lui Dumnezeu”, că la Dumnezeu nu-i nimic cu neputință, și ca dovadă despre asta îngerul arată că Elisabeta, ruda ei, cunoscută deja tuturor ca stearpă, a conceput fiu acum, la bătrânețele ei, și era acum luna a șasa de când i se făcuse aceasta. Aceste cuvinte căzură în sufletul Mariei, ca niște raze luminoase de viață dătătoare, și luminară toată nedumerirea inimii sale celei feciorești. Plină de credință în mărețata comunicare, Preasfânta Maria îndepărtă de la sine toate socotelile omenești, și toată puterea credinței și a nădejdei sale în Dumnezeu se exprimă în răspunsul său către înger: „Iată, roaba Domnului! Să-mi fie mie după cuvântul tău!”. Și s-a dus îngerul de la ea⁸.

Primind o veste atât de mărețată și tainică, Preasfânta Fecioară simți o nebiruită nevoie să împărtășească această bucurie cu cineva dintre cei mai scumpi inimii sale. Dreptul Iosif, nici după anii săi, nici după situația sa, nu putea fi persoana cu care ea ar fi putut împărtăși bucuria sa tainică. Mai potrivit pentru ea era să împărtășească această bucurie cu bătrâna sa rudenie Elisabeta, care și ea primise o asemenea bucurie și care a fost pentru ea a doua mamă în timpul educației sale la templu. Și iată, ea imediat se pregăti și plecă

⁸ Locul Buneivestirii s-a eternizat în Nazaret prin o mărețată biserică, în cuprinsul căreia se păstrează modesta locuință a Maicii Domnului. Inscripția de aur iluminată de candelă pururi nestinse, glăsuiește solemn: *Hic verbum caro fuit* (Aici Cuvântul s-a făcut trup). Biserica aparține unei mănăstiri latine.

la drum. Drumul nu era scurt, destul de greu de străbătut, căci se cereau trei sau patru zile de călătorie printr-o localitate muntoasă. Dar înaripată de nepătrunsa sa bucurie, ea se duse pe jos și străbătu toată distanța ce o despărțea de lăsa și, intrând în casa rudeniei sale, o salută cu entuziasm și sărută pe Elisabeta. Această neașteptată apariție a Mariei și salutarea ei plină de entuziasm o miră pe Elisabeta, și îndată a săltat pruncul în pântecul ei, și Elisabeta se umplu de Duhul Sfânt, și exclamă cu glas mare, și zise: „Binecuvântată ești tu între femei și binecuvântat este rodul pântecului tău! Și de unde mie cinstea aceasta, ca să vină Maica Domnului meu la mine? Că iată, când glasul salutării tale a ajuns la urechile mele, a săltat pruncul cu bucurie în pântecul meu. Și fericite de ceea ce a crezut, pentru că se vor împlini cele ce i s-au spus ei de la Domnul”. Încă și mai bucuroasă de această salutare, Maria își exprimă entuziasmul inimii sale sfinte și curate în mărețata cântare, care, alcătuiind oarecum o urzală din cele mai binecuvântate sentințe ale Vechiului Testament, arată cât de adânc cunoștea și înțelegea Sf. Scriptură. Și a zis Maria: „Mărește sufletul meu pe Domnul și s-a bucurat duhul meu de Dumnezeu, Mântuitorul Meu, că a căutat spre smerenia roabei sale, că iată de acum mă vor fericii toate neamurile”. Ea proslăvește pe Domnul său, supunându-se în totul voinței Lui și preamărind slava lui prin o recunoștință entuziastă și prin devotament. Duhul ei, plin de o recunoștință nemărginită, ajunsese într-o stare de fericire sub înrăurirea îndurării Mântuitorului Dumnezeu spre ea. Ea, smerita fiică a poporului, mugurul depărtat al unui neam vestit cândva, mireasa unui tâmplar, s-a învrednicit unei cinste mari și negrăit de slăvite. „Că mi-a făcut mie mărime cel Puternic; sfânt este numele Lui; și mila Lui e din neam în neam spre cei ce se tem de El”. Plină de conștiință, de mărețata sa neobișnuită, de viitoarea sa slavă universală, Preasfânta Maria, așa de minunat slăvită în smerenia sa, cu o încredere pioasă prezice situația sa în viitor. În sine ea nu este altceva, decât o unealtă a Proniei dumnezeiești. Dar și ca o unealtă aleasă de Dumnezeu, ea ocupă o situație din cele mai înalte între cele mai bune alese și devine aceea ușă,

pe care trebuia să se arate Mesia în lume. „Arătat-a puterea brațului Său și-a risipit pe cei mândrii cu cugetele inimii lor; pogorât-a pe cei puternici de pe scaun și a ridicat pe cei smeriți. Pe cei flămânzi i-a umplut de bunătați, iar pe cei bogați i-a scos afară deșerti”. În aceste cuvinte s-a exprimat ideea predominantă a Evangheliei, că smerenia este izvorul celei mai mari puteri și bogății. Dumnezeu n-are nevoie de concursul nostru la împlinirea operelor sale. Omul trebuie să se smerească, să recunoască nimicnicia sa, ca să se facă plăcut lui Dumnezeu. Mândrii farisei, puternicii și bogații lumii acesteia, Irod, Cezarul, au fost lepădați, iar smerita Fecioară a lui Israil s-a învrednicit de cinstea ca să fie obiectul unei deosebite proslăviri în ceruri și pe pământ. Mândria, tirania, și bogăția și-au încheiat împărăția lor. Dumnezeu îi va lepăda, ca să răsplătească cu iubirea Sa, cu sfințenia Sa, cu lumina slavei Sale, smerenia, supunerea blândă, sărăcia. Acest adevăr acum se recunoaște în totul de Israil. În acel timp, când vrășmașii lui Dumnezeu sunt doborâți, el primește împlinirea făgăduințelor, dată strămoșilor. „Primit-a pe Israil, pruncul Său, aducându-și aminte de milă, cum a grăit părinților noștri, lui Avraam și seminției lui până în veac”.

În această măreață cântare a Preasfintei Maria s-a exprimat în totul întreaga ființă a vieții ei duhovnicești, și ce slăvită revelație a dispoziției lăuntrice se manifestă în aceste cuvinte entuziaste. După exterior fecioara Maria oarecum nu se deosebea de celelalte fecioare, care apar în istoria poporului ales. Și cu toate acestea ce izvor de cele mai înalte sentimente se ascundea sub exteriorul ei modest și smerit. Din această cântare se vede, că Preasfânta Maria s-a hrănit în tinerețe cu minunatele sentințe ale cărților sfinte; inima ei a trăit cu amintirile despre slăvitele femei ale Vechiului Testament, și când ea a trebuit să exprime tot focul entuziasmatei sale inimi, ca recunoștință către Dumnezeu, ea s-a folosit de ideile lor, de expresiile lor, care evident neconținut umpleau sufletul său. Entuziasmul său sfânt era așa de mare, încât ea chiar nu vorbea, ci cânta. Limba evreiască în general este foarte potrivită pentru această trecere pe nesimțite de la forma prozaică la forma poetică. Sufletul semit, sub o profundă impresie a vreunui

eveniment izbitor, fără efortări deosebite trece de la vorbirea obișnuită la imn și treptat se înalță până la cel mai înalt ton al poeziei lirice. Și această însușire, într-o măsură miraculoasă s-a manifestat în acest moment la Preasfânta Maria. Acea tăcere, pe care ea a păstrat-o până acum despre dumnezeiasca taină, comunicată ei, încă și mai mult contribui, ca tot cuprinsul interiorului său să se reverse acum în cântarea entuziastă, când ea găsi posibilitatea să descopere persoanei de încredere taina inimii sale. Iată pentru ce din gura ei vorbiră deodată evlavie, bucuria duhovnicească, abnegarea, toate virtuțile unui suflet înalt. Sufletul celor mai mari și mai slăviți dreptți ai Vechiului Testament, în acest moment și-au revărsat în sufletul ei, și în adevăr în Vechiul Testament e greu încă să găsim cuvinte mai înalte decât acelea, care cu această ocazie s-au revărsat din gura Preasfintei Maria. Asemenea lor, ea-și iubea poporul, și ultimul cuvânt al cântării ei a fost bucuria entuziastă, că poporul ei, în sfârșit s-a învrednicit să vadă împlinirea făgăduinței, dată cândva părinților lui.

Acoperământul ospitalier al lui Zaharia și Elisabetei, a reținut pe Preasfânta Maria timp de trei luni, după trecerea cărora ea s-a întors la Nazaret⁹. Curând după plecarea ei se împlini și făgăduința dată lui Zaharia. Elisabeta născu un fiu, și nașterea lui bucură nu numai pe dreptții lui părinți, ci și pe toate rudele și vecinii, care sincer se bucurară cu ei. În ziua a opta, după lege, se săvârși tăierea împrejur, și totodată se puse și numele noului născut. Mama, care cunoștea taina bărbatului său, voia să dea copilului ei numele Ioan, dar rudele se împotrivară la asta, pentru că un astfel de nume nu existase niciodată în neamul lor, și stăruiau să se dea copilului numele tatălui său. Atunci au trebuit să se adreseze pentru curmarea discuției către însuși Zaharia, și când prin semne îl întrebară pe acesta, cum ar dori să se numească fiul său, Zaharia ceru o tăbliță și scrise pe ea: „Ioan va fi numele lui”. Toți se mirară de asemenea coincidență a dorinței lui cu dorința Elisabetei.

⁹ Acest termen poate da motiv presupunerii, că rămânerea Preasfintei Fecioare la Iuta, chiar până la nașterea fiului Elisabetei, care negreșit n-a putut să dea drumul iubitei sale rudenii, înainte de solemnitatea de bucurie familiară. Dar istorisirea următoare presupune că Preasfânta Maria a părăsit Iuta înainte de nașterea lui Ioan.

Dar mirarea aceasta se prefăcu aproape în spaimă, când îndată după asta Zaharia începu iară să vorbească și explica celor adunați vedenia ce a avut el și făgăduința din templu, unde îngerul Domnului, vestindu-i nașterea fiului, odată cu aceasta a și pus înainte numele copilului Ioan, adică fiul harului Dumnezeuiesc.

Istorisirea aceasta căzu adânc în inima tuturor celor ce au ascultat-o, și fără să vrea se gândeau la soarta viitoare a pruncului, iar „Zaharia, tatăl lui, plin fiind de Duhul Sfânt, și a prorocit, zicând: Bindecuvântat este Domnul Dumnezeu lui Israil, că a cercetat și a făcut răscumpărare poporului Său, și a făcut mântuirea lui; și ne-a ridicat corn de mântuire în casa lui David, robul Său; cum a vestit prin gura sfinților Săi proroci celor din vechime, că ne va mântui de vrășmașii noștri și din mâinile tuturor celor ce ne urăsc; că va face milă cu părinții noștri și-și va aduce aminte de sfântul său așezământ, de jurământul cu care s-a jurat lui Avraam, părintele nostru, să ne dea, după izbăvirea noastră din mâinile vrășmașilor noștri, să-I slujim întru sfințenie și dreptate înaintea Lui, în toate zilele vieții noastre. Și tu, pruncule, te vei chema proroc al Celui Preaînalt, căci vei merge înaintea Domnului, ca să-I pregătești calea, să dai poporului Lui să înțeleagă mântuirea întru iertarea păcatelor lui, după bunătatea milostivirii Dumnezeului nostru, cu care ne-a cercetat pe noi Răsăritul cel de sus, luminând pe cei ce ședeau în întuneric și în umbra morții și să-îndrepte picioarele noastre pe calea păcii” (Luca, I, 67-79). Toate împrejurările acestea, ca și entuziastul imn al dreptului Zaharia s-au tipărit adânc în sufletul celor de față, și ei s-au împărățiat de la sărbătoarea familiară plini de sentimentul uimirii evlavioase, provocat de toate cele petrecute. „Pruncul însă creștea și se întărea cu duhul” (Luca, I, 80).

După întoarcerea Sf. Fecioarei Maria la Nazaret, s-a aflat că ea are în pântece de la Duhul Sfânt. Dreptul Iosif fu nu puțin tulburat de semnele însărcinării ei. El negreșit nu știa nici de cercetarea ei de către înger, nici de sfaturile evlavioase ale Mariei cu Elisabeta în casa lui Zaharia. Neștiind nimic de taina săvârșită, el se simțea într-o situație extrem de dificilă. A pune la bănuială castitatea miresei sale nu îndrăznea. Tot

trecutul acestei fecioare curate, viața ei și mediul îi dădeau limpede să înțeleagă, că o asemenea bănuială ar fi fost o crimă. Și totuși grozava realitate fără să vrea i se aruncă în ochi. Duhul său drept se tulbura de contrastul evidenței fizice și neîndoelnicia măreției morale a logodnicei sale. Ne fiind în stare să dezlege această contrazicere, Iosif ajunsese la gândul, că el, fără să jignească pe logodnica sa, prin declararea vreunei îndoieli sau bănuieli, poate pur și simplu să-i dea drumul. Astfel Iosif presupunea să lase toată chestiunea asta în seama lui Dumnezeu. Aceste oscilații lăuntrice negreșit nu puteau scăpa neobservate de ochiul pătrunzător al Preasfintei Fecioare, și ea nu putea să nu se teamă de urmările unei rupturi posibile. În asemenea situație cu adevărat penibilă Preasfintei Fecioare îi rămăsese o singură mângâiere, anume credința, că dacă ea s-a învrednicit de o taină așa de mare, de a deveni unealta intrupării lui Dumnezeu, apoi Pronia Dumnezeiască va regla toate spre bine.

Și în adevăr așa se și întâmplă. Când Iosif, preocupat de o mare neliniște în suflet și de gândul cum să iasă din această dificultate a sa, adormi odată și avu o vedenie. Visurile se recunoșteau la iudei ca unul din mijloacele înaltei revelații, și visul bun se considera unul din cele trei aspecte ale înaltei fericiri, așa că omul, care nu avea visuri bune, se considera chiar ca părăsit de Dumnezeu. Dreptul Iosif visă în somn îngerul Domnului, care-i spuse: „Iosife, fiul lui David, nu te teme a lua pe Maria, femeia ta: că ce s-a conceput într-însa este de la Duhul Sfânt, va naște deci un fiu, și-I vei pune numele Iisus, căci El va mântui pe poporul Său din păcatele lor” (Mat. I, 20-21). Ca să încredințeze încă și mai bine pe dreptul de adevărul tainei comunicate lui, îngerul adeverei cuvintele sale prin un citat din Sf. Scriptură, care a fost obiect de mare învățătură pentru Iosif. „Și toate acestea s-au făcut – continuă îngerul – ca să se plinească cele zise de Domnul prin prorocul, care zice: iată, fecioara va lua în pântece și va naște Fiu, și se va chema numele lui Emanoil, ce se tâlcuește, cu noi este Dumnezeu” (Mat. I, 22-23). Această revelație, care spunea așa de multe pentru un astfel de drept, care fără îndoială împreună cu alți mulți drepti asemenea lui demult și înflăcărat aștepta mântuirea lui Israil,